

14.

1./A magzatburkok kialakulása és a köldökszínór

- már 8-9. nap: részben beágyazódott
- cytotrophoblast és syncytiotrophoblast
- extraembrionalis mesoderma a cytotrophoblast és az exocoelomalis membrán között, ebben üregek jelennek meg-> extraembrionalis coeloma, vagy chorionüreg-> körbeveszi az embriót, kivéve a tapadónyel mesodermát
- cytotrophoblast és a belső felszínhez fekvő extraembrionalis mesoderma= chorionlemez
- 3. hét elején: primer bolyhok, syncytiotrophoblastal fedett cytotrophoblast
- szekunder bolyhok: ennek közepébe mesoderma hatol
- tertier placentabolyhok: mesoderma vérsejteké és erekké válik
- Amnion: belső magzatburok, folytonos az ectodermával, attól bőrköldök választja el-> primitív köldökgyűrű
- chorionzsák: chorionlemez+ trophoblast
- magzatvíz: amnialis folyadék
  - amnionhámsejtek termelik
  - 6 óra alatt cserélődik le, 400ml/nap iszik a baba
  - mechanikai védelem
  - akadályozza az amnion és az ectoderma összetapadását
  - lebeghet
  - szülőutak tágítása
- köldökszínór: tapadónyel (+ allantois)-> embriót a chorionlemezhez rögzíti, lefűződéskor: amnionüreg megnő, a szikhólyag a hasnyélhez préselődik, amnionhámmal borított a köldökszínór
  - képletei:
    - ◆ wharton kocsonya
    - ◆ ductus omphalomesentericus+ szikhólyag
    - ◆ szikhólyagfalában: a. v. omphaloentericus
    - ◆ intraembrionalis coelomát az extraembrionalis coelomával összekötő rés, ebbe a 3. hó végéig vékonybél lóg bele
    - ◆ allantois
    - ◆ v. umbilicalis, aa. umbilicales
    - ◆ születéskor álcsonyók

2./ Hámszövetek fogalma

- tela epithelialis
- hézagmentes borítás... volt már
- felosztás: fedőhám(lh, hh, kh, 1r, többi), mirigyhám(végkamra/secretio), pigmenthám, érzékhám(primer/secunder)
- elsődleges felületborítók

3./Csípőízület, izmok

- articulatio coxae:
  - gömb, vagy szabadizület
  - caput femoris-> acetabulum(facies lunata, ligamentum transversum acetabuli, labrum acetabuli)
- tok: erős, csupa szalag, előről lefelé, hátrafelé, lefelé:
  - ligamentum iliofemorale(legerősebb)-> linea intertrochanterica

- ligamentum pubofemorale-> trochanter minor mögött
- ligamentum ischiofemorale-> fossa trochanterica
- + ligamentum capitis femoris
- mechanizmus:
  - flexió(90-110°)-extenzió(15°): tengely: caput közepe->trochanter major, szalagok gátolják az extenziót
  - abductio(40°) és adductio: caouton át saggitalis tengely
  - rotatio: behajlított csípő mellett 90°, nyújtva kevesebb, tengelye: caput közepe-> fossa intercondilaris, függőleges
- Belső csípőizmok:
  - m. iliopsoas:
    - ◆ plexus lumbalis L2-L3 idegzi be
    - ◆ flexor
    - ◆ m. psoas major: T12-L4 testén és processus costariusán-> trochanter minor
    - ◆ m. iliacus: ala iliaca felső része-> trochanter minor
  - m. piriformis: os sacrum facies pelvina 2-4. foramentól oldalt-> trochanter major csúcsán, abductor, kifelé rotál, extensor, plexus ischiadicus idegzi be
  - m. obturator internus: foramen obturatoria belső felszíne, membrana obturatoria belül-> fossa trochanterica (incisura ischiadica minoron törik), kifelé rotál, plexus ischiadicus idegzi be
- külső csípőizmok:
  - m. gluteus maximus: linea glutea posterior mögött fascia thoracolumb, lig. sacrotuberale, aer. sacroiliaca-> tuberositas gluteae+ tractus iliotibialis, n. gluteus inferior, extensor
  - m. gluteus medius: linea glutea ant. és posterior között-> trochanter major, abductor, elülső rész befelé rotál
  - m. gluteus minimus: linea glutea ant. és inf. között-> trochanter major elülső része, abductor, befelé rotál
- Kifelé rotálnak:
  - m. tensor fasciae latae: SIAS-> tractus iliotibialis, nervus gluteus superior idegzi be, abdukál, térdet feszíti
  - m. quadratus femoris: tuber ischiadicum-> crista intertrochanterica, nervus ischiadicus idegzi be
  - m. obturator externus: foramen obturatoria, membrana obturatoria külseje-> fossa trochanterica, nervus obturatorius idegzi be
  - m. gemellus sup.: spin ischiadica-> fossa trochanterica, nervus ischiadicus idegzi be
  - m. gemellus inferior: tuber ischiadicum-> fossa trochanterica, nervus ischiadicus idegzi be
- Adductorok:
  - m. pectineus: pecten ossis pubis-> linea pectinea, addukál, flexor, kifelé rotál
  - m. adductor longus: tuberculum pubicum alatt-> linea aspera, labium mediale középső harmadán, adductor, kifelé rotál, nervus obturatorius idegzi be
  - m. adductor brevis: os pubis alsó szár-> linea aspera, labium mediale felső harmad, addukál, kifelé rotál, nervus obturatorius idegzi be
  - m. gracilis: ramus inferior ossis pubis-> pes anserinus superficialis, hajlított térd mellett a lábszárat rozálja, addukál, nervus obturatorius idegzi be
  - m. adductor magnus: tuber ischiadicumtól az os pubis alsó szárán-> linea aspera labium mediale, epicondylus medialis, adduktor, kifelé rotál, feszít, nervus obturatorius idegzi be
  - m. sartorius: flexor
  - m. rectus femoris: flexor
  - m. semitend, semimembranosus, biceps femoris: extensorok

4./ Aorta thoracica

- rami bronchiales-> közlekedik a kis és a nagy vérkör
- aa. intercostales: 10 pár: felső 2 tr. costocervicalisból, romus doralis-> bordanykak közt átfurakszk, bőr izom ellátása, ramus spinalis
- aa. mediastinales
- a. preicae superior

5./ A vastagbél szöveti szerkezete

- nyálkahártyában tér el a vékonybélről
- nincsenek bélbolyhok
- lamina propria mucosae vastagabb<-lieberkhün kripták mélyebbek-> mucintermelő helyszelyek
- cuticularis hengerhám
- nincsenek mirigyek
- tunica muscularis mucosae, tela submucosa
- tunica muscularis-> körkörös fejlett, hosszanti csak a ténikában
- tunica serosa
- Appendix
  - hasonló a vastagbélhez
  - tunica propria-> nyiroktüszők

6./ Lággyagyburkok, cisternák, liquor keringés

- leptomeninx:
  - arachnoidea: szorosan a durával, virtuális rész csak a subduralis, granulationes arachnoidales pacchioni
  - pia mater: érhordó agyhártya, agyfelszínen-> basalis lamina választja el a membrana limitans gliae superficialistól
  - cavum subarachnoidale: liquor, cisternae
- cisternae subarachnoidales
  1. cisterna magna cerebri: cisterna cerebellomedialis: apertura mediana, cisternapunctio itt
  2. cisterna corporis callosi
  3. cisterna venae magna cerebri: corpus pineale, aa. cerebri posteriores, v. magna cerebri
  4. cisterna pontis mediana: a. basillaris, aa. cerebelli inf, ant., nn. VI.
  5. cisterna pontis lateralis(pontocerebellaris): kisagy híd szeglet:meatus acc. int., cavum V., recessus lateralis ventriculi IV., apertura let, bochdalek virágkosár, a. cerebelli ant. inf., a. labirinthi, n. VII., n. VIII., n. V.
  6. cisterna ambiens: összeköti a cisterna interpeduncularist és a cisterna venae magnae cerebrit, a cerebri posterior, a cerebelli superior, v. basalis(rosenthal), n. IV.
  7. cisterna cruralis: a. choroidea ant.
  8. cisterna chiasmatis: chiasma opticum, n. II., infundibulum, hyphofisisnyél
  9. cisterna fossae lateralis cerebi: arteria cerebri media
  10. cisterna carotida: ACI, a.ophtalmica, a. communicans posterior, a. choroidea ant.
  11. cisterna interpeduncularis: a. basilaris, aa. cerebelli sup., aa cerebri post., nn. III.
  12. cisternae laminae terminalis: aa. cerebri ant., a. communicans ant.
- liquorkeringés: agykamrák-> IV agykamra-> apertura-> subarachnoidealis tér-> granulationes arachnoideales-> isnus sagitalis superior
-